

Opinia Komitetu Regionów „powiązania między rynkiem pracy a regionalnymi potrzebami w dziedzinie turystyki”

(2009/C 200/03)

KOMITET REGIONÓW

- Przyznaje, że turystyka ma istotny udział w PKB we wszystkich państwach członkowskich, choć jej rola i wkład jako działalności gospodarczej mogą być bardzo różne w poszczególnych państwach członkowskich, zarówno w kontekście gospodarki krajowej, jak i z punktu widzenia rozwoju lokalnego i regionalnego.
- Przyznaje, że przemysł turystyczny stoi wobec szeregu wyzwań, z których najważniejszym jest kryzys gospodarczy. W tym kontekście pojawia się pilna potrzeba ożywienia przemysłu turystycznego i wspierania przedsiębiorczości w tym sektorze, zwłaszcza ze względu na wymiar społeczny turystyki w zakresie zatrudnienia oraz spójności społecznej i regionalnej.
- Podkreśla, że turystyka musi rozwijać się w sposób zrównoważony, by nie roztrwonić zasobów naturalnych ani nie zniszczyć środowiska naturalnego. Bogactwo naturalne poszczególnych regionów zasługuje na poszanowanie i wykorzystanie z myślą o trwałym i ekologicznym rozwoju turystyki, gdyż celem jest ochrona i podkreślenie walorów środowiska, zachowanie go dla przyszłych pokoleń oraz stworzenie warunków sprzyjających powstawaniu nowych miejsc pracy.

Sprawozdawca: Konstantinos TATSIS (EL/PPE), przewodniczący Samorządnej Prefektury Drama-Kavala-Xanthi

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Przyznaje, że turystyka ma istotny udział w PKB we wszystkich państwach członkowskich, choć jej rola i wkład jako działalności gospodarczej mogą być bardzo różne w poszczególnych państwach członkowskich, zarówno w kontekście gospodarki krajowej, jak i z punktu widzenia rozwoju lokalnego i regionalnego.

2. Stwierdza, że dla gospodarek wielu regionów turystyka jest ważnym źródłem bogactwa, jednak jak dotąd wymiar wspólnotowy tego zagadnienia jest bardzo ograniczony. Zatem z zadowoleniem przyjmuje komunikaty Komisji „Odnowiona polityka turystyczna UE: Ku silniejszemu partnerstwu na rzecz turystyki europejskiej” oraz „Agenda dla zrównoważonej i konkurencyjnej turystyki europejskiej”.

3. Wyraża zadowolenie z uznania turystyki za obszar uzupełniających działań UE w rozumieniu nowego art. 195 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (traktatu z Lizbony) i ma nadzieję, że traktat zostanie ratyfikowany w możliwie najkrótszym terminie, by zapewnić jasną podstawę prawną działań UE w tej dziedzinie.

Rola turystyki

4. Zauważa wielorakość znaczenia turystyki i roli sektora turystyki, ze względu na wnoszony przez nie znaczny wkład do całości gospodarki europejskiej, a także w rozwój gospodarki krajowej licznych państw członkowskich i we wzrost PKB. Jednocześnie obok znaczenia dla edukacji i promocji zdrowia, a także konstruktywnego spędzania czasu wolnego i wypoczynku, rozwój turystyki znacząco wpływa na zatrudnienie, gdyż liczne zawody zależą od ruchu turystycznego, a wiele z nich powiązanych jest z infrastrukturą turystyczną i działalnością pokrewną.

5. Ponadto stwierdza, że turystyka pozytywnie przyczynia się do promowania szeroko rozumianej spójności społecznej, gdyż przed niektórymi regionami, a zwłaszcza przed tymi, które nie mają innych zasobów służących wytwarzaniu bogactwa, otwiera perspektywę rozwoju i tworzenia przedsiębiorstw dzięki rozprowadzaniu w społeczności części produktu gospodarki wytworzonego w tym sektorze. Na obszarach o zmniejszającej się liczbie ludności i znajdujących się w trudnym położeniu gospodarczym rozwijająca się branża turystyczna może stanowić przeciwwagę, dzięki której w niektórych przypadkach można odwrócić negatywne trendy i wspierać konieczne zmiany strukturalne.

6. Stwierdza, że wskazane jest podkreślenie znaczenia turystyki w procesie kształtowania europejskiej świadomości społecznej wynikającego z mobilności obywateli Unii Europejskiej. Wkład

turystyki w umacnianie tej świadomości poprzez kontakty i więzi obywateli z innymi państwami członkowskimi, kulturami społecznymi i krajami nasila poczucie różnorodności, wzmacniając jednocześnie przekonanie o dzieleniu wspólnych dążeń. Mobilność obywateli, wynikająca z rozwoju turystyki w europejskich regionach, jest istotnym elementem składającym się na pojęcie „obywatela europejskiego”.

7. Zauważa, iż rozwój turystyki jest bezpośrednio powiązany z innymi dziedzinami działalności dotyczącymi na przykład środowiska naturalnego i kultury. W odniesieniu do środowiska ważne jest promowanie polityki mającej na celu realny i zrównoważony rozwój turystyki, tak aby korzystać z walorów środowiska w sposób zapewniający jego ochronę. Jeśli zaś chodzi o kulturę, to turystyka umożliwia korzystanie zarówno ze współczesnych produktów kultury, jak i bogactwa europejskiego dziedzictwa kulturowego.

8. Podkreśla, że na szczeblu regionalnym turystyka jest źródłem stabilnych miejsc pracy, przyczynia się do umacniania zatrudnienia, jest bodźcem do jego tworzenia oraz w znacznej mierze przyczynia się do realizacji celów strategii lizbońskiej w zakresie zwiększenia zatrudnienia.

Wyzwania stojące przed przemysłem turystycznym na szczeblu regionalnym

9. Przyznaje, że przemysł turystyczny stoi wobec szeregu wyzwań, z których najważniejszym jest kryzys gospodarczy. W tym kontekście pojawia się pilna potrzeba ożywienia przemysłu turystycznego i wspierania przedsiębiorczości w tym sektorze, zwłaszcza ze względu na wymiar społeczny turystyki w zakresie zatrudnienia oraz spójności społecznej i regionalnej.

10. Podkreśla, że turystyka musi rozwijać się w sposób zrównoważony, by nie roztrwonić zasobów naturalnych ani nie zniszczyć środowiska naturalnego. Bogactwo naturalne poszczególnych regionów zasługuje na poszanowanie i wykorzystanie z myślą o trwałym i ekologicznym rozwoju turystyki, gdyż celem jest ochrona i podkreślenie walorów środowiska, zachowanie go dla przyszłych pokoleń oraz stworzenie warunków sprzyjających powstawaniu nowych miejsc pracy.

11. Wskazuje, że tworzone na szczeblu regionalnym plany zagospodarowania przestrzennego na potrzeby turystyki są instrumentem służącym do osiągnięcia stanu idealnej równowagi pomiędzy rozwojem przedsiębiorczości a wykorzystaniem środowiska naturalnego, co pozwoli uniknąć trwonienia zasobów naturalnych i energetycznych poszczególnych regionów. W niektórych regionach wyznaczono już pułapy określające liczbę jednostek infrastruktury hotelowej. Proponujemy omówienie tego rozwiązania w innych regionach w ramach wymiany najlepszych wzorców. W tym kontekście Komitet zaleca narzucenie konkretnych kryteriów służących ocenie, na jakim poziomie należy ustanowić takie pułapy, biorąc pod uwagę cele regionalne w dziedzinie rozwoju, potrzeby społeczne oraz tworzenie nowych miejsc pracy.

12. Zauważa, że konkurencja w turystyce przebiega na trzech poziomach. Przede wszystkim mamy do czynienia z konkurencją zewnętrzną pomiędzy różnymi miejscowościami turystycznymi w krajach Unii Europejskiej a miejscowościami poza jej obszarem. Następnie z konkurencją pomiędzy różnymi miejscowościami turystycznymi na obszarze całej Europy. W końcu trzeci aspekt to konkurencja w obrębie jednego kraju, pomiędzy jego różnymi atrakcjami turystycznymi. Każda z jej form przejawia się w inny sposób i wymaga odrębnego podejścia.

13. Zauważa, że charakter sezonowy turystyki jest kolejnym wyzwaniem pojawiającym się przed przemysłem turystycznym na szczeblu regionalnym. Ze względu na charakter tego problemu rozwiązania nie należy szukać na szczeblu krajowym, lecz regionalnym zważywszy, że sezonowość związana jest z konkretną charakterystyką społeczną i regionalną, która bezpośrednio wpływa na ruch turystyczny. Przeciwnie rzecz się ma w skali kraju, gdzie możliwe jest rozwinięcie i zróżnicowanie produktów turystycznych pod różnymi względami w zależności od pory roku.

14. Stwierdza, że w istocie turystyka jest działalnością polegającą na świadczeniu usług, dziedziną, w której występuje silna konkurencja, a klienci szukają produktów wysokiej jakości. Wobec powyższego siła robocza zatrudniona w tym przemyśle powinna wykazać wysoki poziom kwalifikacji i być odpowiednio wyszkolona.

15. Zauważa konieczność umocnienia pozycji przedsiębiorstw prowadzących działalność turystyczną, tak aby umożliwić im zatrudnienie pracowników wykwalifikowanych i dobrze wyszkolonych. W ten sposób produkt przemysłu turystycznego przyczyni się do większej dynamiki na poziomie całej Europy, dzięki czemu uda nam się znacznie poprawić usługi świadczone na rzecz turystów, co z kolei sprawi, że miejscowości turystyczne w Europie będą cieszyć się większym zainteresowaniem.

16. Podkreśla konieczność umocnienia małych i średnich przedsiębiorstw zgodnie z zasadą „najpierw myśl na małą skalę”, o której wspomina się w rozporządzeniu dotyczącym tych przedsiębiorstw (tzw. *Small Business Act*). Branża turystyczna w większości składa się z MŚP. Wobec powyższego należy zadbać o to, by ramy prawne regulujące ich funkcjonowanie były im przychylniejsze oraz podjąć bezpośrednie środki w celu zachowania obecnych miejsc pracy, a jednocześnie stworzyć nowe możliwości zatrudnienia.

Propozycje

17. Stwierdza, że umocnienie przemysłu turystycznego należy przeprowadzić w ramach ogólnej polityki Unii Europejskiej w dziedzinie rozwoju uwzględniając jej priorytety i podstawowe instrumenty w tym zakresie.

18. Proponuje przeprowadzenie inicjatyw publicznych i prywatnych, które promowałyby lepsze połączenia lotnicze i morskie między regionami europejskimi, umożliwiające większą mobilność obywateli Unii Europejskiej.

19. Zauważa, że korzystanie ze środowiska i jego ochrona w ramach zrównoważonego wzrostu stanowi jeden z dwóch głównych filarów rozwoju.

20. Zwraca uwagę na to, że drugim filarem tego rozwoju jest umocnienie wymiaru społecznego turystyki w ramach ochrony zatrudnienia i w związku z koniecznością szerszego podziału bogactwa wytworzonego przez sektor turystyki w całym społeczeństwie.

21. W tym kontekście proponuje, by podjąć inicjatywy na rzecz zwiększenia zatrudnienia w sektorze turystyki, takie jak programy szkolenia pracowników, rozpocząć działania mające powiązać turystykę ze środowiskiem i promować zrównoważony rozwój turystyki, by wspierać wprowadzanie nowych technologii do produktów turystyki regionalnej poprzez ich łączenie z kulturą i ogólną ofertą usługową. Wnosi także o promowanie tworzenia sieci miejscowości turystycznych na szczeblu europejskim, z uwzględnieniem ochrony środowiska, atrakcyjności produkcji lokalnej i poprawy świadczonych usług oraz o wspieranie praktyk handlowych przyczyniających się do szerszego postępu społecznego i podziału bogactwa w społeczeństwie na szczeblu lokalnym.

22. Zauważa, że obecne rozwiązania i działania wspólnotowe, takie jak działanie przygotowawcze na rzecz turystyki społecznej w Europie i „Modelowe Ośrodki Turystyczne Europy” powinny zostać umocnione i dostosowane do różnych sektorów. W związku z tym z zadowoleniem przyjmuje praktykę polegającą na corocznym wybieraniu kilku kategorii i przenoszeniu ich z roku na rok, tak aby zmiana treści nie powodowała utraty ciągłości między kolejnymi latami. Ponadto wnosi, by Komisja Europejska wyszła z inicjatywą zmierzającą do wspierania współpracy transgranicznej i międzyregionalnej pomiędzy władzami lokalnymi i regionalnymi w celu promowania wspólnych produktów turystycznych.

23. Podkreśla konieczność promowania alternatywnych form turystyki, tak aby wykorzystać wszystkie dostępne możliwości, a także tworzyć nowe usługi i promować nowe produkty.

24. Proponuje, by określić europejski model zrównoważonego rozwoju turystycznego, opierając się na programie obejmującym włączenie kultury do produktów turystycznych, ochronę środowiska, promowanie konkurencyjności europejskiej oferty turystycznej, lepsze połączenia, zarówno powietrzne, jak i morskie między regionami, pobudzanie przedsiębiorczości i stosowanie nowych technologii.

25. Proponuje, by wzmocnić rolę odgrywaną przez Europejskie Centrum Rozwoju Szkolenia Zawodowego (Cedefop) jako łącznika z władzami regionalnymi oraz poprosić tę instytucję, by kontynuowała analizowanie wymogów sektora turystyki w zakresie umiejętności, opierając się na potrzebach i aspiracjach regionów, tak aby zwiększyć możliwości zatrudnienia i poprawić jakość świadczonych usług.

26. Sugeruje, by skorzystano z europejskich doświadczeń związanych z „lokalnymi planami działania na rzecz zatrudnienia”, wzorując się na 89 pilotażowych „terytorialnych paktach na rzecz zatrudnienia”, oraz by opracowano plany na szczeblu regionalnym we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi, przedstawicielami sektorów hotelarstwa, rozrywki i kultury, reprezentantami pracowników tych branż oraz podmiotami społecznymi z europejskiego sektora turystyki alternatywnej, tak aby na szczeblu regionów opracowana została spójna polityka wspierająca

zatrudnienie w branży turystycznej. Zaleca, by działania oparte na takich planach kwalifikowały się do wsparcia z funduszy strukturalnych.

27. Proponuje, by przedsięwzięto środki mające na celu okresowe zmniejszenie opłat na lotniskach regionalnych, tak aby zwiększyć ruch na tych lotniskach i wzmocnić ich bezpośrednie połączenie z miejscami, z których mogą licznie napływać turyści.

Bruksela, 22 kwietnia 2009 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
LUC VAN DEN BRANDE
